

# Kádár János beszéde

## Tanácskozik az országgyűlés

Érvényesítése és érvényesülése nem pusztán jogi értelemben vett törvényes kötelezettség számunkra. Az is! De ezen túlmenően *azt igényli mindnyájunktól, hogy tetteikkel, itthon végzett munkánkkal, és nemzetközi tevékenységünkkel egyaránt védjük és gyarapítsuk népünk alkotmányba foglalt vívmányait, és még hatékonyabban szolgáljuk távlati szocialista céljaink mielőbbi elérését.*

Alkotmányunk mai tárgyalása nem igényli, és kerete nem is engedi meg, hogy most és itt sorra vegyük bel- és külpolitikai feladataink, belső szocialista építésünk minden kérdését; ezért felszólalásomban en is csupán érinteni kívánom azokat.

Szocialista fejlődésünket, a nemzet jövőjét sok tényező együttes hatása befolyásolja. *Belpolitikai törekvéseink középpontjában ma az államélet, a szocialista demokrácia továbbfejlesztése áll.* Az alkotmány módosítása maga is ennek egyik fontos aktusa. Az alkotmány elveinek teljes érvényesülése nem utolsó sorban azon múlik, hogy mennyire sikerül a tömegeket az eddiginél is fokozottabb mértékben bevonni a közügyek intézésébe. Jól tudjuk, hogy ez sem megy még önmagától, egyik napról a másikra. Rajtunk múlik, ezért úgy kell dolgoznunk, hogy a szocialista demokrácia, az együttes gondolkodás és az együttes cselekvés előrehaladásunknak még erősebb motorja legyen, mint eddig volt.

Szocialista fejlődés elképzelhetetlen fejlett tudomány és technika, magas színvonalú ipar, mezőgazdaság és szolgáltatás, az anyagi körülmények rendszeres javulása nélkül. De a szocialista fejlődés ennél jóval több. *A szocializmus építésének elengedhetetlen része a szellemi javak szüntelen gyarapítása, a kultúra közkinccsé tétele.* Sohasem feledkezhetünk meg a szocialista gondolkodásmód és erkölcs szüntelen terjesztéséről, az emberi élet sokoldalú kibontakoztatásáról és gazdagításáról, s arról, hogy a gyermekek kiegyensúlyozott, boldog, népes családokban, szocialista szellemben nevelődjenek, s jól készüljenek fel a társadalomban betöltendő szerepükre.

Olyan új világot építünk, amely megvalósítja legjobbjaink álmait, olyat,

amelyben a haza valóban szerető édesanya minden állampolgár számára. Röviden szólva: *olyan társadalmat, amely szocialista, egyben magyar is, és a haladó népek testvéri községének egyenrangú tagja.*

A szocializmus építésének olyan szakaszában vagyunk, amikor *továbbfejlesztésünk döntően a gazdasági feladatok eredményes megoldásától függ.* Az építőmunka folytatásához minden szükséges feltétellel rendelkezünk: hazánkban szilárd a népi hatalom, egészségesen fejlődik népgazdaságunk, élhetünk és élünk a szocialista tervgazdálkodás nyújtotta előnyökkel, az elmúlt években továbbfejlesztett gazdaságirányítási rendszerünk, van reális népgazdasági tervünk.

Nagy életerő van a mi népgazdaságunkban, az a feladatunk, hogy tervszerűen és sokoldalúan fejlesszük. Az iparban és a mezőgazdaságban egyaránt növeljük a munka termelékenységét és védelmezőségét, fejlesszük a termelés technikai alapját és emeljük technológiai színvonalát. Emeljük a vezetés színvonalát, az *igényeknél a realitásokból és ne a vágyakból indulunk ki;* javítsuk a beruházási politikát és a költségvetési egyensúlyt, s mindezek által növeljük tovább szocialista gazdaságunk erejét, munkánk jó hírnevét, dolgozóink becsületét.

Építőmunkánk célja, hogy pártunk életszínvonal-politikájának megfelelően, *munkánk eredményével összhangban rendszeresen emelkedjék a nép életszínvonala, javuljanak életkörülményei.* Népünk életszínvonalának rendszeres emelkedése méltán sorolható nagy történelmi vívmányaink közé. Ugyanakkor tudjuk azt is, hogy *vannak még nehéz anyagi körülmények közt élő néprétegek, családok, amelyeknek sorsán fokozatosan javítani kötelesség.* Ezért határozta el a párt X. kongresszusa — amit egyébként öt éves tervünk is tartalmaz —, hogy bizonyos szociális juttatások nagyobb mértékben emelkedjenek, mint a bérek, s ily módon csökkenjenek a családok közti jövedelmek különbségek. Másképpen fogalmazva: *a bérekben a munkától függő nagyobb differenciálódást, a családok jövedelmében további kiegyenlítődést akarunk.*

mozgalom megújulása és fejlődése, *a szocialista gondolkodás fokozatos terjedése szemmel látható bizonyítékai társadalmunk érettségének, a közösség ügyeiért, a haza sorsáért érzett felelősség növekedésének.*

Bizonyos, hogy harcedzett munkáosztályunk, népünk — amely olykor hallatlanul

nehéz körülmények között élt, dolgozott és harcolt, mégis képes volt arra, hogy 27 év alatt gyökeresen megváltoztassa az ország arcát — meg fogja oldani azokat az új feladatokat is, amelyek a fejlődés jelenlegi, magasabb szintjén, a szocializmus további építéséből adódnak.

## Építésünk nemzetközi feltételeiről

Tisztelt országgyűlés!

A haladásért nemcsak határainkon belül, hanem a nemzetközi politika színterén is meg kell küzdenünk. Terveink megvalósításának nemzetközi feltételeit a jövőben is biztosítani fogjuk. Ennek érdekében egyrészt erősítjük szocialista hazánkat, mert a belső fejlődés minden külpolitikai aktivitás és nemzetközi hatás első számú forrása, másrészt szélesítjük és mélyítjük a szocialista világszervezethez, s elsősorban *hú barátunkhoz és megbízható szövetségeseinkhez, a Szovjetunióhoz fűződő testvéri kapcsolatainkat.*

Céljainkat nyíltan hirdetjük: a magyar népben a világ népei tevékeny harcost és biztos szövetségest láthatnak az imperializmus ellen, a tőkés, gyarmati kizsákmányolás minden formájának felszámolásáért, a háború megakadályozásáért vívott küzdelemben. Ugyanakkor hívei és aktív szorgalmazói vagyunk és maradunk a külböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének. A Magyar Népköztársaság rendezett, normális viszonyra, kölcsönösen előnyös kapcsolatokra törekszik a kapitalista országokkal is.

Így válik eleven valósággá az alkotmány betűje, amely a javaslat szerint kimondja: a Magyar Népköztársaság, mint a szocialista világszervezet része, fejlesztés és erősítés barátját a szocialista országokkal: a béke és az emberi haladás érdekében együttműködésre törekszik a világ valamennyi népével és országával. Elveink fedezetét azok a konkrét tettek, állásfoglalások adják, amelyekkel a nemzetközi helyzet égető problémáinak rendezését kívánjuk tőlünk telhetően elősegíteni a népek, a szocializmus, a béke érdekeinek javára.

Európában a Varsói Szerződés többi tagállamával együtt, a kölcsönös kötelezettségvállalásokra épülő biztonsági rendszer megteremtésén fáradozunk.

Ebbe az irányba befolyásolná az eseményeket a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság, valamint a Lengyel Népköztársaság és a Német Szövetségi Köztársaság közötti szerződések elfogadása, valamint a nyugat-berlini négyoldali megállapodásnak, továbbá a Német Demokratikus Köztársaság és a Német Szövetségi Köztársaság megállapodásainak életbeléptetése. A Magyar Népköztársaság érdekeit e szerződések életbeléptetésében, mert ezek az európai államok kapcsolataiban az együttműködés, a béke és biztonság távlatait erősítik. A szerződések életbeléptetése érdeke kivétel nélkül minden európai államnak, nem utolsósorban a Német Szövetségi Köztársaságnak.

Az európai biztonsági rendszer útján fontos állomásnak tartjuk a *kormányok értekezletét,* aminek összehívására egyre érettebbek a feltételek. Az értekezlet hívei élvezik a földréz társadalmi erőinek sokoldalú támogatását. A biztonság, s így a tanácskozás ellenzői

fokozatosan elszigetelődnék és leleplezik magukat.

Pártunk és kormányunk a nemzetközi osztályharc eu-

## Segítjük Vietnam hős népét

Elvi, internacionalista politikánk vezet bennünket az imperializmus indokainál és közel-keleti agressziói elleni fellépésünkben.

Vietnam hős népének igazságos harcát minden tőlünk telhető módon segítjük, mert csakis országa szabadságának és függetlenségének tiszteletben tartása, Laosz és Kambodzsa népei önrendelkezési jogának biztosítása, az amerikai beavatkozás megszüntetése hozhat tényleges megoldást a térség problémáira, és szolgálja egyben a béke és biztonság általános érdekeit. Erre irányulnak a Vietnami Demokratikus Köztársaság és a Dél-vietnami Ideiglenes Forradalmi Kormány javaslatai, amelyek igazságosak, a háború befejezésének reális alapjai és méltán élvezik a haladó országok, köztük hazánk megszemenő támogatását.

A vietnami hazafiak napjainkban kibontakozó offenzívája újabb sikereket hoz a népi felszabadító erőnek, és súlyos veszteségeket okoz az amerikai agresszoroknak és saigoni csatlósainak. *Az indoknai népi háború eddigi győzelmei is bizonyítják, hogy az amerikai imperializmus a katonai kaland semmiféle kiterjesztésével nem juthat ki vietnami zsákutcajából.*

A vietnami nép, Indokína népei senkit sem támadtak meg, senkinek a biztonságát sem fenyegetik, hanem hazájuk földjén, szabadságukért és függetlenségükért harcolnak a betolakodók és a zsoldosok ellen. A Magyar Népköztársaság, társadalmunk határozottan elítéli az amerikai imperialisták agressziós cselekedeteit, a Vietnami Demokratikus Köztársaság terrorbombázásának felhőbofító felújítását, és határozottan követeli: *az Egyesült Államok ne takatikázzon, ne szabotálja az indoknai kérdés tárgyalások útján történő, a térség népeinek elidegeníthetetlen jogait tiszteletben tartó, igazságos, békés megoldását.* Vietnami testvéreink a jövőben is számíthatnak az egész haladó emberiség, a szocia-

rópai frontján — népünk legsajátabb érdekeit képviselve — azok oldalán száll sikkra, akik a katonai tömböktől megosztott, hidegháborús maradványokkal terhes kontinenst, valamennyi európai ország érdekeinek megfelelően, a biztonság és az együttműködés földrézévé akarják változtatni. Az általános helyzetben adva vannak azok a lehetőségek, amelyekkel ha élnek kontinensünk országai, lezárhatjuk Európa múltjának tragikus fejezetét, a kontinens történelmének véres háborúba torkolló, a népeknek oly sok szenvedést okozó korszakát.

mogatók ellen következetesen harcoló arab államokkal. Határozott álláspontunk, hogy csak az arab országok függetlenségét és szuverenitását, a térség minden államának nemzeti létét és fejlődését biztosító politikai rendezés felelhet meg a béke és biztonság érdekeinek. *Meggyőződésünk, hogy végső soron az imperializmus, az agresszív erők a Közel-Kelet térségében is kudarcot val-*

Büszkék vagyunk arra, hogy a magyar nép, a Magyar Népköztársaság a nemzetközi élet küzdőterein szilárdan, a világ haladó erőinek sorában küzd az emberiség jövőjét biztosító igaz ügy, a szocializmus, a béke érdekében. Nemzetközi tevékenységünket a jövőben is alkotmányunk szellemében, nemzetközi kötelezettségeink maradéktalan teljesítésével, abban a tudatban folytatjuk, hogy *a világ a nemzetközi reakció minden erőfeszítése ellenére a társadalmi fejlődés irányába halad, győzedelmeskedik a szabadságért harcoló népek ügye, megvalósul az egész emberiség leghőbb vágya, a tartós és szilárd béke.*

## Útunk a boldogabb jövő felé vezet

Tisztelt országgyűlés! Képviselőtársaim! Kedves elvtársak!

Népünk előtt a szocializmus építésének nagy, lelkesítő céljai állnak. Jelenünk biztató, jövőnk reményteljes. Céljaink a munkáosztály, a nép, az egész nemzet felemelkedését szolgálják; hazánknak minden tisztességben élő és dolgozó állampolgára bizalommal tekinthet a jövőbe.

A Magyar Népköztársaságban — abban az államban és egy olyan rendszerben, amely megtalálja a harmóniát az egyén és a társadalom érdekei között, amely az egész nép boldogulását szolgálja — érdemes élni, tervezni, dolgozni, harcolni, felelősséget vállalni az élet mindennapi dolgiban, a szűkebb közösség, a család, a munkatársak sorsáért, és a nagyobb közösségért, a haza és az emberiség sorsáért.

*Nagy társadalmi céljainkat — a szocializmust, a kommunizmust, népünk boldogulását, nemzetünk felemelkedését, a költő szavai szerint — nem elég akarni, tenni is kell értük.* Szocializmust építő társadalmunkban mindenki aszerint méretik meg, hogy mennyit ad a közösségnek. A haza mindenkitől odaadó munkát, a harcban állhatatlanságot kér, és általános felemelkedést ígér. Ha ennek tudatában dolgozik egész népünk, beteljesedik mindaz, amire törekszünk,

amit az előttünk fekvő alkotmánytervezet átfogóan kifejez. *Meggyőződésünk szerint ez az alkotmány hid, amely a megpróbáltatásokkal terhes, több mint ezeresztendő múltból a jelenen át a szebb, boldogabb jövő felé vezet.*

Tisztelt országgyűlés!

Kedves elvtársak!

Az előttünk fekvő törvénytervezet jó, és elismerés illeti mindazokat, akik dolgoztak az alkotmány módosításának a feladathoz illő gondos előkészítésében; köszönet és elismerés illeti az országgyűlés kiküldött bizottságának tagjait, akik ezt a nagy munkát befejezték.

Köztudott és most megismételtem: pártunk, a Magyar Szocialista Munkáspárt az alkotmány betartása fölött mindig őrködött, betűinek és szellemének feltétlen tisztelt betartásával tevékenykedett eddig is; ezt fogja tenni a jövőben is. *Az alkotmány módosítását, fő elvi kérdéseit szélesebb körvéleményünk is ismeri és támogatja.*

E gondolatok jegyében az alkotmány módosítására vonatkozó törvényjavaslatot elfogadom, és a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága nevében a tisztelt országgyűlésnek elfogadásra javaslom — mondom a felszólalásában Kádár János.

Kádár János beszédét többször szakította félbe a képviselők Hosszan tartó, nagy tapsa.

## Megvalósítjuk a X. kongresszus határozatait

A mi viszonyaink közt ez azt jelenti, hogy mindenki munkája szerint részesedjék a megtermelt javakból. Aki többet dolgozik, kapjon többet, s aki hiányzik a munkából, ne álljon sorba akkor sem, amikor a fizetést osztják. Ez a mi igazságunk, ez a dolgozó emberek igazsága.

Gazdasági, kulturális fejlődésünknek, életkörülményeink további javulásának kulcsa saját kezünkben van. Pártunk X. kongresszusa világos és reális programot adott, amelyet népünk a múlt év tavaszán lezajlott választásokon szavazatával is megerősített, és azóta is cselekvően támogat.

*A határozatok végrehajtása a politikai, a gazdasági, a kulturális területen, a társadalmi élet minden fontos területén folyamatban van.* Tekintettel arra, hogy a párt rövidesen elérkezik a két kongresszus közötti ciklus feléhez, a Központi Bizottság a közeljövőben át fogja tekinteni, hogy hol tartunk a kongresszusi határozatok végrehajtásában, s ahol lemaradást tapasztal, vagy új tennivalókat lát, meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket.

A felemelkedés legfőbb lendítő ereje maga a dolgozó ember, s legfőbb reményiségünk munkáosztályunk, dolgozó népünk helytállása, öntudatos feigyelme és felelősségérzete. Naponta vagyunk tanúi az emberi helytállás, a kötelességteljesítés öntudatos, ugyanakkor hivatkozástól mentes, tömeges megnyilvánulásainak. A társadalom érdekében önzetlenül dolgozó aktivisták növekvő serege, a szocialista brigád-

## Dr. Antalffy György felszólalása

Dr. Antalffy György, a Magyar Jogász Szövetség elnöke, a szegedi József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának dékánja, a Csongrád megyei 8. választókerület (Kistelek) országgyűlési képviselője bevezetőjében utalt arra, hogy:

— Megítélésünk szerint sem szabad huzamos ideig fenntartani olyan állapotot, amikor a társadalmi fejlődés az alkotmány rendelkezéseit túlhaladja és így egyes rendelkezések tartalmukat veszítik. Ez ugyanis gyengítene az alkotmány politikai és jogi erejét. A napirenden levő módosítás lehetővé teszi, hogy az alkotmány, mint politikai okmány és mint jogszabály egyaránt élővé váljék. A

törvényjavaslat elfogadásával megteremtődnek ennek jogi előfeltételei is.

A továbbiakban szövegezt arról, az alkotmány érvényesülésének további feltétele, hogy mind a jogalkalmazók, mind pedig az állampolgárok ténylegesen ismerjék is meg társadalmi és állami berendezkedésünk alaptörvényét és jogviszonyaik alakításakor mindenkor legyenek figyelemmel az alkotmány szabályaira is.

### Kiálta az idők próbáját

— A mai napon is magasra kell értékelnünk azt a nagy jelentőségű vívmányt, amelyet képviselőnk — amely 1949-ben alkotmány-

jogilag is véget vetett egy alapjaiban népellenes és alkotmányellenes korszaknak.

— Társadalmi és állami életünk fejlődésében alkotmányunk valóban határkövet jelentett. Kiálta az idők próbáját, egész állami és jogéletünk forrásává és egyben a szocialista államiség fejlődésének új hajtóerejévé is vált. Mindezt a folyamatos törvényalkotás és ennek eredményeként éppen az utóbbi években megszavazott számos nagy jelentőségű új törvény is jelzi.

— Ha végigteljesítünk a törvényjavaslat módosító rendelkezéseit, az 1949-ben elfogadott szöveghez képest, akkor megállapíthatjuk: ez a módosítások valamennyi

(Folytatás a 4. oldalon.)